

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5416/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט נ' סולברג

העותרת: שירותי בריאות כללית

נגד

המשיבה: רשות המיסים בישראל

עתירה למתן צווים על תנאי; הודעה מעדכנת מטעם
המשיבה מתאריך 12.10.2015; תגובת העותרת מתאריך
27.12.2015

תאריך הישיבה: כ"ח באלול התשע"ד (23.09.2014)

בשם העותרת: עו"ד שאול ברגרזון; עו"ד יוני פולק

בשם המשיבה: עו"ד נחי בן אור

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. בעתירה שלפנינו התבקש צו-על-תנאי שיורה למשיבה להתייצב וליתן טעם מדוע לא תאשר, ככלל, מתן פיצוי לעותרת בגין נזק ישיר מכוח חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן: החוק), ככל שיגרם לה נזק כאמור.

2. לטענת העותרת, עתירתה הוגשה לנוכח פניותיה החוזרות ונשנות למשיבה בבקשה לקבל את ההבהרה האמורה. העותרת הוסיפה בהקשר זה כי במכתב שנשלח אליה מטעם המשיבה מתאריך 18.06.2012, נמסר לה כי על פי עמדתו המסורתית של מנהל מס רכוש וקרן הפיצויים (להלן: המנהל) – גופים ציבוריים אינם זכאים לפיצוי בגין "נזק ישיר" מכוח החוק וכן כי הנושא מצוי בבדיקתו של צוות מקצועי שהוקם לשם בחינת הסוגיה. נוכח כך העותרת טענה כי היא מצויה במצב של חוסר וודאות,

שכן היא איננה יודעת האם היא תקבל פיצוי על נזקי מלחמה ככל שיגרמו לה חו"ח נזקים כאמור, ולפיכך היא גם לא יודעת כיצד לנהוג באשר לביטוח המבנים שבבעלותה.

3. בתגובתה המקדמית טענה המשיבה כי דינה של העתירה להידחות, שכן רשות המיסים איננה נותנת הכרעות מוקדמות ("פרה-רולינג") ביחס לקרן הפיצויים, וזכאותה של העותרת לפיצוי אמורה להיבחן באופן קונקרטי רק אם וככל שתוגש על ידה תביעה בגין נזקים המקימים זכות לפיצוי. המשיבה ציינה בנוסף כי הסוגיה העקרונית אותה העלתה העותרת, שעניינה בזכאותם של גופים ציבוריים לפיצוי בגין נזקי מלחמה ישירים, מצויה על שולחן של הרשויות המוסמכות. בתוך כך חזרה המשיבה על כך שלצורך בחינת הסוגיה הנ"ל מונה צוות מקצועי (בראשות אגף התקציבים במשרד האוצר, ובהשתתפות: רשות החברות הממשלתיות, רשות המיסים, הייעוץ המשפטי למשרד האוצר ומשרד המשפטים) (לעיל ולהלן: הצוות המקצועי או: הצוות), ואולם עד מועד הדיון שנקבע בעתירה, טרם הוכן דו"ח סופי ע"י הצוות האמור.

זה המקום לציין עוד כי המשיבה בהתייחסותה למכתב מתאריך 18.06.2012 הנ"ל – הדגישה כי במכתב האמור הודע לעותרת, בין היתר, על החלטת ביניים שהתקבלה על ידי גב' אורית סון (משנה לפרקליט המדינה לעניינים אזרחיים), ולפיה: "עד לסיום עבודתו של הצוות המקצועי שמונה על ידי שר האוצר, יש לפצות כל 'גוף ציבורי' התובע פיצוי מקרן הפיצויים בגין נזק מלחמה כהגדרתו בחוק, אלא אם מדובר בגוף או במקרה בעל מאפיינים יחודיים, לדוגמא גוף אשר נתמך באופן מהותי על ידי המדינה". עם זאת, המשיבה הדגישה כי מדובר בהחלטת ביניים, שאין בה כדי לקבוע מסמרות לגבי הנושא (ראו: תגובת המשיבה מתאריך 03.12.2013, בפסקאות 12-13).

4. לאחר שמיעת טענות הצדדים בדיון שהתקיים בתאריך 23.09.2014, הורינו למשיבה למסור הודעת עידכון מטעמה באשר להמלצותיו של הצוות המקצועי, ואף ציינו כי ראוי שהצוות האמור יזדרז להגיש את מסקנותיו לשר האוצר. בהודעת העידכון מטעם המשיבה מתאריך 09.09.2015 נמסר, כי המלצותיו של הצוות המקצועי גובשו בתאריך 08.06.2015, ובהודעת עידכון נוספת מטעם המשיבה, שהוגשה בתאריך 12.10.2015 בהתאם להחלטה מתאריך 10.09.2015, נמסר כי בתאריך 24.09.2015 התקיים דיון בראשותו של מנכ"ל משרד האוצר, שבמסגרתו נסקרה עבודתו של הצוות המקצועי. בתמצית, על פי הודעת המשיבה, הצוות המקצועי מצא כי הן החוק והן תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973 – אינם מחריגים סוגי ניזוקים מעצם הזכאות לפיצוי בגין נזקי מלחמה, ואולם בסמכותו של שר האוצר לקבוע בתקנות, בין היתר, מי יהיה זכאי לקבלת הפיצויים, וכן מה יהיה שיעור

הפיצויים שישולם בעבור כל סוג של נכסים, ניזוקים או נזקים. המלצתו של הצוות המקצועי היתה להעניק פיצוי מלא לכלל הגופים הציבוריים (למעט משרדי ממשלה) בגין נזקים ישירים בסכום של עד 500,000 ש"ח, ואולם לקבוע כי לא תקום חובת פיצוי בגין נזקי מלחמה ישירים לגופים ציבוריים, כאשר שווי הנזקים עולה על הסכום האמור. במקרה אחרון זה, הומלץ כי ההחלטה אם לפצות את הגופים בגין נזקים כאמור תוכרע באופן פרטני, וזאת בהתאם לסדרי העדיפויות של הממשלה. כן הומלץ על ידי הצוות כי לעניין פיצוי בגין נזקי מלחמה ישירים, המונח: "גוף ציבורי" יכלול, בין היתר, את קופות החולים, כדוגמת העותרת.

המשיבה עידכנה בנוסף כי בתום הדיון שהתקיים בסוגיה, קבע מנכ"ל משרד האוצר, על דעתו של שר האוצר, כי הוא מאמץ את המלצות הצוות (בכפוף לתיקון אחד, ולפיו תקרת הפיצוי בגין נזקי מלחמה ישירים לגופים ציבוריים, ובכלל זה לקופות חולים דוגמת העותרת, יועלה מסכום של 500,000 ש"ח לסכום של 5,000,000 ש"ח). כן נמסר כי מתבצעת עבודת מטה לתיקון הוראות הדין באופן שיאמץ את המלצות האמורות, ואת החלטתו של מנכ"ל משרד האוצר. כן ציינה המשיבה כי לשיטתה, בהתאם למצב המשפטי הקיים, ככלל יש לפצות גופים ציבוריים התובעים פיצוי בגין נזקי מלחמה כהגדרתו בחוק, וכי עד לתיקון הוראות הדין בהתאם להמלצות הצוות המקצועי והחלטתו של מנכ"ל משרד האוצר – כל תביעה פרטנית שתוגש תיבחן לגופה, בהתאם לאמור לעיל ולתכליתה של החקיקה הקיימת. נוכח כך, המשיבה טענה כי העתירה מוצתה ויש להורות על דחייתה.

5. בעקבות האמור לעיל, ובהתאם להחלטה מתאריך 13.10.2015 – העותרת מסרה תגובה מטעמה, שבגדרה טענה כי ככל שהמשיבה תפעל בהתאם למסקנות הצוות המקצועי, כפי שפורטו על ידה במסגרת ההודעה המעדכנת – העתירה אכן מיצתה את עצמה שכן למעשה עמדתה התקבלה. עם זאת, העותרת ציינה כי לשיטתה הודעתה של המשיבה עמומה, שכן המשיבה לא הבהירה האם על פי המצב המשפטי הקיים העותרת אכן זכאית לפיצוי. לפיכך, לשיטתה, יש לברר את העניין עד תום ככל שהמשיבה תבחר לפעול בניגוד לייעוץ המשפטי שהיא קיבלה ולהמלצות הצוות המקצועי (להבנת העותרת מדובר למעשה בחזרה לעמדה המסורתית של המשיבה שפורטה קודם לכן).

6. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ועיון בהודעות המעדכנות מטעמם והסכמתם כי פסק הדין ינתן בפני ההרכב הנוכחי ללא צורך בדיון נוסף – הגענו בעקבות ההתפתחויות הנ"ל למסקנה כי העתירה אכן מיצתה את עצמה בשלב זה, ודינה איפוא להימחק.

מתגובת המשיבה עולה כי היא אימצה למעשה את מסקנות הצוות המקצועי, וזאת הן באשר למצב המשפטי הנוהג כיום, והן ביחס להמלצותיו לתיקון הוראות הדין הרלוונטיות. לפיכך לא ניתן לקבל את בקשת העותרת לפיה כל עוד שהמשיבה לא תיישם בפועל את המלצות הצוות המקצועי – העתירה תישאר תלויה ועומדת. ויודגש: מבלי שנחוה דעתנו כיצד על העותרת לנהוג, הרי שככל שחלילה יגרמו לעותרת נזקי מלחמה, שמורה לה הזכות להגיש תביעה פרטנית בגין נזקיה, וכן להסתמך, בין השאר, על ממצאי הצוות המקצועי והמלצותיו. בעת הצורך היא תוכל אף לפעול בדרכים המקובלות ולהשיג על החלטה שתתקבל בעניינה במקרה שכזה. יתר על כן גם אם יחול שינוי במצב הנורמטיבי, שלא בהתאם להמלצות הצוות המקצועי – העותרת תוכל להגיש עתירה חדשה.

7. מהמקובץ עולה, איפוא, כי אכן בשלב זה העתירה, במתכונתה הנוכחית, מיצתה את עצמה, וזאת בפרט נוכח הודעתה של המשיבה ביחס לעבודת המטה המתבצעת לשם השלמת הסדרת הסוגיה, והכל תוך שמירת זכויות וטענות הצדדים.

8. סוף דבר: נוכח כל האמור לעיל – העתירה נמחקת. המשיבה תישא בהוצאות העותרת בסך של 10,000 ש"ח.

ניתן היום, א' באדר התשע"ו (10.2.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט